

Un buhwet kõla kugus ahrjemēs, peemehram Anglijā un sēvischki Danijā, war lehtaki, nelā pee mumis to ūpehja 1872.—1878. un 1884. g., t. i. tad, kad kugu buhwī pee mumis eestlatija par pāvijsam lehju.

Bet tagad par scho zenu wairs nedj Rīgā, nedj juhmalā neweens newar eedomatees fugu taisit. Tomehr muhsu Baltijas buru fugu ihpašchneelu energija ir apbriņnojama.

Kur kapitals dāhrgs, kā pēc mums kreevijā, tur to
dāuds išdevīgak ieguldīt wideja leeluma buren fugoš, nelā
twaikonos, tadehk la pirmā riķoščana prasa dāuds ma-
jsak išdevumus un atmet, zaurmehrā nemot, weenmehr lee-
slatu pelnu no eeguldītā kapitala, nelā twaikoni. Kuga
bojā eesčanas gadījumā ari jaudejums dāuds majsaks, ta-
dehk la bureneeks dāuds lehtaks un maşa data tif
no ta naw apdrošinata un tamdehk weeglati pēeze-
šamš.

Twaikoni, kuri mašà dešmitem un ſimteem tuhftſchu rubly, nekad — wiſmas reti lad mašà wairak par 5 proz. diwidendu, kurpreti muhſu maſakee bureu lugi reti lad maſak par 10 proz. no eeguldita kapitala. Un ja nu 100,000 r. dahrgs twaikonis dotu 5 proz. ſtaidras peļnas, kas buhtu 5000 r. gadā, tad ta ir gluſchi neeziga ſuma, jo nereti muhſu 10,000 rublu dahrgee bureneeki pelna tikpat weenā gadā. Bet par 100,000 r. war eegahdat jaun wiſmas 5 bureu fagus apmehram 300 reg. t. leelumā, kuri tikpat labā gadijumā, ka ja twaikonis pelnis 5 proz., no pelnis 10 lihds 20 proz. ſtaidras peļnas. Un uſ ſcheem 5 bureu lugeem brauktu 5 kapteini, 5 ſtuhrmani un wehl leels pulks lugu lauſchu. Oſtās eenahkot fatram wajaga laſmana un bugjetaja un zitadus palihgus. Ar wahrdi ſakot, tee nodarhina dauds wairak laudis, tā dodami daudzseem darbu un peļnu un pēc tam wehl paſchi pelna, kurpreti leelos twaikonis war fugeezi bā uſſkatit par treſteem, kuri grib ſagrahbti wiſu ſawās rokās un tomehr paſchi iſbadojuſches un iſſalkuſchi klaht — tā alegorifki iſteizotees. Weenigee, kuri ar twaikoneem wiſbrangaki nopolna, ir wiņu korespondentrederi un agenti. Afzionari nedabū gan- drīši nekahdu peļnu, brihsak tee zeejch ſaudejumus, lad ee- wehro afziju uſraffito un pateejo wehrtibu.

Twaikoni nepelna un nepelnis nelad tahdas diwidendes no eeguldita kapitala, fà buru fugu. Nemšim peemehram 1906. g., fas nebij neisdewigs preefsch fugu ihpaſch-nekeem. No 38 eewehtrojamakam un leelakam anglu fugu ſabeeedribam, fà iſ anglu fugneezibas awiſes „Fairplay“ redsams, netveena neſpehja mafat wairak fà $4\frac{1}{2}$ proz. diwidendes.

Ahrsemes, jēvīshki Anglijā, kur kapitals lehts, bankas eegulda milju sumas kugos. Leelus buru kugus angli pāschi preekšķi jēvis wairs daudz nebušķe, bet pahreet ar weenu wairak uš twaikoneem, tadekļi ka ar pirmajiem teem grūhtāki konkurenci pāsaules pretīšķu tirgū, bet pēhdejē — twaikoni — teem nepeezeesčami wajadīsi, tad eevehro winu daudzības kolonijas, kas iksaijītas wišapkahrt jemes lodei un ar kurām teem jaustur ahtra un teešča, moderneem laikeem peemehrota satiksmē. Bet tautas, kurām šķahdu koloniju naw, wehl labi prot peluit ar buru kūnemīties", pēc solīdams latram trihs tscharkas. „A! zīk patišķami, ka tas wijs jan pagahjis," domaja mitschmanis Nirkows, ušwilldams sauju welu.

"Nu mums naw wairs fo gaibit . . . Schiglaf twaikus un prom us Ameriku. Waj ne ta, Lawrentij Imanowitsch?" runaja swiedomees leitnants Swiftins.

Bet Lawrentijs Iwanowitschs tik paraustija plezus, ušmauzu avneksato zepuri un dewās augšā.

Geox. strobriana paregnumis neenildiijs

Tikko ušvilia un pēsehja laivu, pēbz trim wehja
brahseeneem, kuri ļeļoja weens vtram, eestahjās weena no-
tām wehtram, kura apmulſina pat wezus un noruhsditus
iuhneefus.

Gar debesim ūmu jonoja mēlni, ūrauštiti mahkorū un aissedja wišu debesīs welwi. Neskatotees už to, kā bija rihts, apkaht eestahjās krehsla. Juha, tā jałot, wahri- jās. Milsigee wiłni trokschnodami un niłni treeza², weens otru, ūduhras un wiak gali ijschkihda kā dimanta putelli, kureus uſtwehra weesulis un nesa tahlak. Breesmigais traikojoščas juhras troksnis sapluhda ar welnijskligajeem weht ras aureem. Saſta puje kugi, wiha gan niłni lauza, gan schehli waideja mastos, kratija užwilktas laivas, nesa program nepeestiprinatos preeskymetus un niłni purinaja ūſtai tamas wantes.

Kā saniknois svehrs ta plosijās gar fugi un, likās, gribēja to išnīzinat ar wīseem wina apdfīhwotajeem. Bet „Tautris“, gaikadams ar fruhti eenaidneeku, rauftija tauwas un šķanoscħās tehdes, sa, likās, tās tuhūt pahritruhls. Wehra kratija to arween wairak un wairak, un winam, itkā no sahpem, tīchihksteja wiſi lozeiki. Kā milsu putns tas schuhvodamees gainaja vilnaus.

W. Friedrichsons,

Kuan mabkleris.

Rega Maschinen
Schenk, Schenk & Co. Nr. 4, Telefons Nr. 555.

Telcor adr Friedrichshu — Leppala.

geem, kā peemehram Norvegija. Norvegi eegahdajās gan-
drihs wijsus wezakos angli un zītu tautu dīslēs un tapat
koka bureneekus un laisjh tos darbā wijsās pasaules juhēs.
Bet muļju buru kugi, zīl nu mums tee atlīkshees, kur
ween parahdas, spēhj iſweizigi konkurei ar wiſeem ahrsem-
neeleem bes iſnehmuma pasaules pretšķu tirgū, tikai mums
to naw daudž un pagaidam mums nemeta gandrihs latra
eesvehja vee teem tilt.

Ahrsemēs mehs wehl newaram lehti pirklt daschada leeluma un daschada labuma buru fugus. Ja tilai waldiba tuhlin atzel muitu no ahrsemēs buhweteem koka fu-geem un issneeds kugu pirzejeem aissbewumu us lehtäm prozentem, tad neschaubami drihsä laitā mums buhs atkal eeweherojama buru kugu slete.

Un tee maldas, kuri domà, ta buru lugeem wairis naw nahkotnes. Tee negrib redset, ta ari twaikoni tikai ar mokam eksistè un jchi effiszenze paleef jo deenàs, jo gruhtaka, faut ari weens pakal otram ieek uhdensi laisji milsigee ahtrskrehjeji, okeana twaikoni, ta "Mauretania", "Lusitania" un ziti. Bijsiem scheem okeana milscheem, fu- reem ap 43,000 tonu uhdens isweetojums un ap 68,000 sirgspehla stiprums, kuri pahrbrauz Atlantiju apmehram $4\frac{1}{2}$ deenàs, weens milsigs truhkums. Lai pahrwestu ap 2000 pafascheeru, jchim okeana milsim wajaga 1000 wihru leelas fuga komandas un pats katru deenu patehre ap 1200 tonas jeb 72,000 yudu oglu ta kurinamo. Scho milfigo oglu daudsumu katru deenu ar lahpstam jaſchkipelè krahjsnis un jadedfina un pee jchi gruhtà un nejehdsigà darba deenu un nakti besmitigi strahdà ap 400 zilwelsu. Un tad wehl eeweherojam, ta scheem lewitaneeem ap 43,000 tonu leela ruhme aijnemta no katleem, krahjsnim un furinamà, ta ta preeksj lahdina atleek til ap 1500 tonu leelas telpas, tad winu usvara par buru lugeem nemaj naw tif leeliska, ta us pirmo azumirkli isleekas, jo buru fugis spehji wijsas sawas telpas isleetot lahdina weschanai un ari pee wehja streen lihds 15 mesglus stundà. Tadehk, man jchleet, buru lugeem wehl ilgs muhjchs preeksjà, un mums jaſseeto wiſi lihdselli, lai weizinatu winu tahsalo attihsti- schanos. —

Tahds bija kaptaina Artura Graffa referata ĵatura kodols.

Debatēs runā A. Bandrewitschs: Muita katra finā jaatzēl, bet ar to ween buhs maij lihdsets, — senak, kad muitas nodokla nebija, koti maij pirkla kugu no ahrjemem, bet buhweja labak pašchi juhralād, kamehr bija lehts loka buhwmaterials. Bet ar materialu eet slikti. Meschi juhralād, buhwetawu tuwumā, pilnigi iżzirsti. Daudz apwidos truhkfst ari weetas, kur buhwet, jo mujschu ihpaschnieki, kureem peekrastes peeder, neatkauj to darit. Tā, peemehram, Rojā grib buhwet kugi, bet baronam Hahnam tas nepatiħl, winjsch weenkahrschi uj nomas kontraktu pamata to neatkauj. Bandrewitschs peewed gadijumu, kur Rojā, juhemalu teesibas wajajusħas zentigu kugu buhwetaju k i f ħste i n u ti k laudigi, ta tas bijis paespejfs nopleħfst sawu mahju un to aishwest uj Wentspili un tur apmestees uj dsilħwi.

Tàs juhralas slejas, fur war buhwet fugus, wajadsetu eeguhjt par jawu ihpaichumu kromim. Tà waretu nowehrst scho kawekli. Gruhii gan buhs tas panahkans. Meschus pahrdod preelsch eksporta, luqu buhwei to leedj. Tà tad wajadfigs: sagahdat brihwu juhralu, atzelt muiitu un dabut, warbuht, no kcona mescheem lokus.

P. Wih tol iu sch aifrahda, la kugu laudis neejot
wüs labprahf us buru lugeem, jo tur ejot dauds gruhaks
darbs, masaka alga un leelaka nedroschiba la uj twaito-
neem. Pat kapteini labak brauzot us twaikoneem par pirmo
un otro stuhrmanni, nelà us buen kuga pat kapteini. Twai-
kona stuhrmans nestahwot eenahkumu sinâ sliftati par buru
kuga kapteini, bet dsihwe ejot droschala un labaka. Ar-
kreetnu kugu lauschu truhkumu turpmat buhschot weenmehr
wairak jarehkina buen kugeem, no kureem jan tagad ahr-
semju ostas nobehgot dauds matroschi, pahreedami us ahr-

Puhlini ſchir tafs domās, ta baſħas par materi-
ala truhkunu kugi buhweschħanai ejot pilnigi neweetā.
Katr s meſchu ihpachneeks gribot taſ no jaeweem meſħeem
finamus eenahklumus. Ja nu loka kugus maſ buhwè, tad-
ari loka materiala teek preeħsch iċha nolu hka maſ leetots.
Kur tad nu meſchu ihpachneeki lai liktu jaowus meſħus,
ja kugi maſ teek buhweti? Wineem jaħarxod loki no ja-
weem meſħeem ari ziteem un preeħsch ziġġi ħajnejha.

Kas atieegas uš to, ka daſčhi juhemalaš leelgruntneeki ne-
laujot ſawās robeſchās kugus buhwet, tad tam nemaſ tik
leela noſihme neejot, — ja weens leelgruntneeks neatlaujot
kugus buhwet, tad otrs to atlaujot un kugus warot buh-
wet wiia robeſchās. Muhiu juhemala war buhwet kugus
par 80 rub. registra tonu un te waretu darit daudſ wai-
raf, ja uš to buhtu tikai laba griba. Muuitu atzelſchana
uš kola kugeem buhtu gan wehlama. Kugu buhweschana
iſnahktu tad weeglača, ja pee winas apweenotos kopā wai-
raf perſonas. Agraf kugus warejučhi buhwet ar maſa-
keem naudas lihbekleem, bet tagad tas neejot wairs ee-
ſpehjams. Ari naudas pabalstu kuga buhwet warot dabut
tikai tad, kād kugis jau gataws un tā iſnahktot drihſat, ka
dabuto naudu waretu leetot preefſch zita jauna kugu
buhwes.

B a n d r e w i t s h s atbild us Wihtolina pefsihmi, ka fugu laudis neejot labprahf us jehgelneekem. Ehot gan taisniba tas, ka us buru fugeem fuga laudim ejot jabuht ihsteem juhrneekem. Buru flote ejot preefsch muhsu juheneekem ihsta praktikas skola; jehgeltugu juhneeki ejot ihstaais juhrneeku spehfs, bes kura flotei neejot droshas nahlamibas; jehgeltugi sagatawojot wißderigako lauschu materialu twaikoneem. Skolas fugi ejot preefsch juhras braukschanas tikai jokoschanas, kura welkotees loti ihsu laiku un scheem skolu fugu brauzeeneem, fa winus lihdj schim pee mums isdarot, neejot nekahdas praktikas wehrtibas. Us P u h l i n a a israhdijsumu B a n d r e w i t s h s pef-
sihme, ka neapsirihdama pateesiba ta, ka meschu atstatums no juhras krasta sadahrdsina leelâ mehrâ fugu buhwi — ja koka materials ejot, par peemehru, no krasta peezas wer-
stes, tad koka materials isnahfot tuhlin par fahdeem 100 prozen-
teem dahrgals. Kas atteezas us to, ka fugus warot buh-
wet zitâ weetâ, ja to weenâ neatlaujot darit, tad winsch (Bandrewitschs) warot atbildet us to, ka wijsas weetas ne-
ejot schim noluhkam noderigas.

Grafs: Ūj tvaikoneem harbs gruhtaks nēkā ūj buru kugeem. Ūj tvaikoneem laudis dabū reimatišmu, zil-welus salroplo. Tvaikoni tik loti isplatiti Baltijas juhrā tadehk, fa loti stuhraina, bet, peemehram, Atlantijas okeanā buru fugi turesees gadeem. Ūj tvaikona wijs kas noteek mechanisti. Ūj teem eet deenet tikai tadehk, fa algas leela-kaš. Kas atteezas ūj padomu, lai pee weena fuga buhwes apweenotos wairak personas, tad tas pee muhsu no-wezojušcheem likumeem fugeezibas leetās neesot eespehjams, — ja starp daudsajeem buhwetajeem išnahktu lāhdas domu starpibas, tad pee wiwu galigas nokahrtošchanas buhtu gruhti tikt, talab fa muhsu likumi wiſai truhziqi.

Kā otrs teik nolasīts kapteina Fr. Martinsona referāts par tematu „Kā sekmēt labotāšas attīstību Baltijas jūhrā”. Māksla autors aizrauda vis to apstahli, kas jūhrās veekrasi sāk fugu buhweschanu apgrēhtinot daschreis nelabvēhliga ištireschanās pret fugu buhwetajeem. Kā vēlreiz teik peewesta Wentspils. Kad fugu buhwetajai tē fahdreib peemeldejuščees pēc slēhgeem, tē atradušchi vienīm nodomatajos mesha gabalos slīktu materialu. Ar foku uspirzejeem tē newarejušchi konfuret, kadekl dabuļušchi vēst ščurp materialu no zitureenes. Ari frona grunts neesot te vēhl leetota preeskā fugu buhweschanās, frona mešķunga nelabvēhlibas deht. Vēj tam fuginēkem ejot jaeweħro višleelakais formalisms un ja tē te tikai kaut ko iſlaish, tad jaſahk atkal vijs no jauna. Tas fugu buhvi leelijski apgrēhtina. Lai fugu buhvi waretu nosītādit labvēhligatos apstahlos un sekmēt tā labotāšas attīstību Baltijas jūhrā, buhtu jagahdā višpirms par lehtu buhwmaterialu, jo zaur to fugu buhweschana tiktu leelā mehrā weizinata. Ari weetas fugu buhwei buhtu jadara weeglaki preeetamas, tāpat arī jadod no frona mešķeem fugu buhwei noderigi ūki. Lai to labaki waretu panahkt, tad jaruhpejas par frona mešķungeem, lai tē iſpilda labak vijs noteikumus, kuri paredzeti preeskā fugu ihpaschneku intereshu pabalstīšanas pēc fugu buhwem. Ari enkurus un lēhdes waretu eegahdatees ar mājakām formalitatem. Gala slēhdseens ūchahds:

Lai veizinatu kabotashas kugneezibas attihstibu, tad jagahdā par to, ka kugu buhwei buhtu : 1) lehts buhw-materials labā weetā, 2) enkuru un lehjehu netrauzeta eegah-daschana, 3) lehts kredits no waldibas un 4) stingra likumu noteikta fahrtiba, ka frona meschfungi newaretu līkt nesah-dus schkehrsčlus, 5) weegli dabujams materials no frona mescheem neween kugu buhwei, bet ari gabaleem pehz waja-dibas kugu išlabošchanai (remontam).

J. It a u d j e p s. Daudj esot aifrahdis us daschadeem kawelleem weetejå lugneezibå, bet esot wehl daschudaschadas formalitates, tas lugu buhwes attihstibai iahwot zelå. Ta p. p. kugis gataws usbuhwets, bet tulles walde strihdas isdot lehdes un enkurus; tas loti nospeesch buhwetajus. Par meschu usdois meschlungeem passnot, kur dabujams lugu buhwei derigs materials, bet winsch pahrdod labak koku tirgotajam. Kugu buhwetaji newar hazonstees ar esportereem. Jaluhdj waldiba peelaist lugu buhwee underious fokus nor frang taffi, no fures til sche

